

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI

PLAN I PROGRAM
POSLIJEDIPLOMSKOG UMJETNIČKOG SPECIJALISTIČKOG STUDIJA

PODRUČJE UMJETNOSTI
POLJE LIKOVNIH UMJETNOSTI

GRANA KIPARSTVO:

MEDALJERSTVO
I
MALA PLASTIKA

Autor programa: izv. prof. Damir Mataušić

UVODNE NAPOMENE

Mala plastika je skulptura koja se tek formalno određuje centimetrima, a stvarno svojim specifičnim plastičkim ustrojstvom neponovljivim u nekom drugom materijalu i formatu, te podrazumijeva specifični kiparski izraz - od tradicionalnog poimanja medalje kao medija prenositelja poruke do avangardnih kiparskih tendencija.

Od prvih nam poznatih dubrovačkih medaljera iz XV. stoljeća kontinuirano pratimo povijest medaljerstva i male plastike u Hrvatskoj.

Sustavno obrazovanje kipara u toj specifičnoj likovnoj disciplini datira tek od 1918. godine, uvrštavanjem studija medaljerstva u nastavni program kiparstva na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu.

1996. godine na Kiparskom odsjeku osniva se usmjerenje *Mala plastika i medaljerstvo* s namjerom da se u dogledno vrijeme organizira i dvogodišnji poslijediplomski studij na kojem će se educirati vrsni, kreativni i tehnički osposobljeni kipari specijalisti, dorasli suvremenom tehnološki sve zahtjevnijem stvaralaštvu na području te kiparske discipline, a sukladno potrebama državnih i javnih ustanova te specijaliziranih radionica.

CILJ je poslijediplomskog specijalističkog umjetničkog studija male plastike i medaljerstva razvijanje kreativnosti i umjetničke osobnosti, te afirmiranje inovativnosti na području male plastike i medaljerstva kao posebne kiparske discipline, a sukladno kriterijima izvrsnosti.

Nositelj studija

Sveučilište u Zagrebu, Akademija likovnih umjetnosti.

Trajanje studija

Studij traje četiri semestra, tj. dvije akademske godine.

Uvjeti upisa na studij

Uvjeti upisa u skladu su sa Zakonom o visokim učilištima, Statutom Sveučilišta, Statutom ALU i Pravilnikom o poslijediplomskom studiju na ALU.

Izbor polaznika poslijediplomskog studija provodi se javnim natječajem.

- 1) Poslijediplomski specijalistički studij mogu upisati kandidati koji su završili dodiplomski studij:
 - Kiparstvo na ALU
 - Jedan od ostalih odsjeka na ALU uz uvjet da su tijekom dodiplomskog studija pohađali kao izbornu ili fakultativnu nastavu *Malu plastiku i medaljerstvo*
 - Studij dizajna, odnosno primijenjene umjetnosti, s upisanim kiparskim disciplinama

Uz molbu kandidat prilaže:

- Mapu originalnih skica s područja male plastike i medaljerstva, te predložak za izradu planiranog rada tijekom studija, uz opis i pismeno obrazloženje
- Dokumentaciju o samostalnoj likovnoj djelatnosti (fotografije, slajdovi, digitalni prikaz kiparskih realizacija)
- Dvije preporuke profesora kiparstva
- Potvrdu o znanju jednog stranog jezika

Kompetencije koje se stječu završetkom studija

Studijem student stječe vrhunsku kiparsku naobrazbu u području male plastike i medaljerstva, razvijenu stvaralačku osobnost, sposobnost usvajanja novih vještina i spoznaja te sposobnost prenošenja znanja iz područja male plastike i medaljerstva na svim razinama do sveučilišnih oblika

Akademski naziv

Po završetku studija stječe se akademski stupanj: **magistar kiparstva – specijalist** (kratica mr.).

Pravila studiranja

Pravila studiranja usklađena su s Pravilnikom o poslijediplomskom studiju na ALU.

Po upisu na studij polaznici odabiru svog mentora uz suglasnost Akademijeskog vijeća, a potom u dogovoru upisuju određeni nastavni program i plan studija za I. i II. semestar. Program čine praktični i teorijski kolegiji, koji se upisuju kao obvezni i izborni. Polaznici upisuju najmanje tri kolegija od ponuđenih.

Do početka III. semestra polaznici su dužni uz suglasnost mentora Stručnom vijeću studija predati temu magistarskog rada.

Ustrojstvo i način izvedbe studija

Nastava

Studij je organiziran individualno. Nastavni plan za svakog studenta donosi Akademijesko vijeće, a na prijedlog studenta i njegovog mentora.

Nastava se u akademskoj godini ustrojava i izvodi u zimskom i ljetnom semestru, tijekom 30 tjedana. Nakon prva dva semestra, što obuhvaća praktični rad i teorijsku nastavu, izrađuje se tijekom III. i IV. semestra završni likovni magistarski rad.

Nastavne se obveze sastoje iz predmeta kiparske struke (modeliranje, crtanje, projektiranje, seminarski radovi vezani uz temu i sadržaj praktičnog rada) i predmeta organizirane i izborne nastave. Teorijsku nastavu čine predavanja, seminari, vježbe, demonstracije i konzultacije, sukladno nastavnom planu.

Bodovni sustav

Svi se predmeti nastavnog programa boduju. Glavni predmeti poslijediplomskog umjetničkog studija donose 30 bodova, kao i izborni predmeti organizirane nastave. Postignutim brojem bodova utvrđuje se da li je student ispunio uvjete za prijavu završnog magistarskog rada. Predviđenim brojem bodova stječe se uvjet za prijavu završnog rada. Bodovi stečeni u specijalističkom studiju mogu se prenijeti u doktorski studij.

Ispiti

Znanje studenata provjerava se tijekom nastave, a konačna se ocjena utvrđuje na ispitu. Ispiti se održavaju u dogovoru s nastavnikom.

Osim nastavnih obveza na ALU, student je dužan sudjelovati i na izložbama. Dokumentirana izlagačka djelatnost također se boduje po zajedničkom Pravilniku o poslijediplomskom studiju, a postignuti bodovi pribrojavaju se ukupnom zbroju bodova ostvarenih tijekom studija.

Mentorstvo

Svakom studentu poslijediplomskog studija Akademijsko vijeće određuje mentora (u zvanju izvanrednog ili redovitog profesora), uzimajući u obzir i studentov prijedlog te područje izabranog poslijediplomskog studija. Mentor studenta savjetuje tijekom likovnog rada i istraživačkih postupaka i procesa.

Završni rad

Završni rad na poslijediplomskom studiju je rad iz specijalnosti male plastike i medaljerstva.. Specijalistički rad kao i njegov oblik, tema i način prezentiranja, predloženi su i prihvaćeni kao likovni program studenta. Specijalistički rad može biti ostvaren u obliku slobodnog projekta male plastike ili medaljerstva, ali i u nekoj drugoj formi prezentacije ostvarene kiparskim sredstvima i postupcima vezanim uz likovne realizacije u domeni male plastike i medaljerstva. Završni rad može biti i realizacija naručenog projekta. Završni rad prijavljuje se Povjerenstvu za ocjenu i obranu završnog rada samo ukoliko je student polaganjem ispita glavnih i izbornih predmeta prikupio najmanje 120 bodova.

Ocjena i obrana završnog rada

Kvalitetu završnog specijalističkog rada i njegovu sukladnost s predloženim i odobrenim programom procjenjuje Povjerenstvo za ocjenu i obranu završnog specijalističkoga rada.

Način praćenja uspješnosti izvedbe programa

Uspješnost izvođenja nastave propisane nastavnim programom prati se putem godišnjih izvješća mentora i predmetnih nastavnika, uz moguću anketu studenata. Na temelju tih izvješća podnosi se skupno izvješće Stručnom vijeću Odsjeka za poslijediplomski studij.

Plan studija

Program praktičnog dijela studija realizacija je individualnog programa svakog studenta. Rad se odvija, uz suradnju s mentorom, u atelijerima i radionicama ALU, te u ljevaonicama, radionicama, kovnicama i zlatarskim radionicama ili u drugim specijaliziranim radionicama. Program teorijskog dijela studija održava se u predavaonicama ALU i odgovarajućim praktikumima.

Procjena troškova: godišnje 25.000 kn po studentu.

Optimalan broj na studiju su najviše dva upisana studenta na godinu.

Okvirni program

Obvezni predmeti

Glavni umjetnički predmet	Nastavnici-mentori	Semestar							
		I.		II.		III.		IV.	
		Sati	ECTS	Sati	ECTS	Sati	ECTS	Sati	ECTS
Mala plastika (minijaturna)	izv. prof. Damir Mataušić	120	5	120	10	225	25	225	30
Medaljerstvo	izv. prof. Damir Mataušić	120	10	120	5	225	25	225	30

Organizirana obvezna predmetna nastava

Glavni umjetnički predmet	Nastavnici-mentori	Semestar							
		I.		II.		III.		IV.	
		Sati	ECTS	Sati	ECTS	Sati	ECTS	Sati	ECTS
Tehnologija materijala	izv. prof. dr. sc. Šefka Horvat Kurbegović	15	3	15	3				
Tehnologija pomoćnih materijala	izv. prof. dr. sc. Šefka Horvat Kurbegović	15	3	15	3				

Izborni predmeti

Glavni umjetnički predmet	Nastavnici-mentori	Semestar							
		I.		II.		III.		IV.	
		Sati	ECTS	Sati	ECTS	Sati	ECTS	Sati	ECTS
Povijest male plastike	izv. prof. dr. sc. Ive Šimat Banov	15	3						
Povijest medaljerstva	Dr. sc. Ivan Mirnik	15	3						
Kulturna antropologija	izv. prof. dr. sc. Vera Turković			15	3				
Suvremena estetika	izv. prof. dr. sc. Vera Turković	15	3						
Teorija suvremene likovne umj	izv. prof. Marcel Bačić	15	3	15	3	15	5		
Menedžment u kulturi	doc. Andrea Pavetić.					15	5	15	5
Oblikovanje računalom	doc. Siniša Reberski	15	3	15	3	15	5		

Stvarni sadržaj glavnog predmeta je permanentni rad na umjetnini u atelijeru ili u radionici,. Ovdje istaknut broj radnih sati samo je okvir koji nije planiran prema metodi i mjerilima teorijske nastave. Ritam rada na umjetnini bitno određuju tehnička složenost realizacije te psihička i fizička kondicija studenta.

OBVEZNI KOLEGIJI

PREDMET: **MALA PLASTIKA (skulptura do 25 cm)**
NASTAVNIK: izv. prof Damir Mataušić

SADRŽAJ KOLEGIJA:

Program praktičkog dijela studija individualni je rad i program svakog studenta kojim se iskazuju likovne sklonosti, senzibilnost i opredjeljenja. Rad se odvija u radionicama i atelijerima.

Nenamjenska skulptura obuhvaća kiparske realizacije koje nisu nastale s unaprijed određenom namjenom ili zadanim elementima, već su u cijelosti rezultat osobne umjetničke poetike.

Namjenska skulptura je skulptura sa zadanim elementima ili namjenom, kao što su sportske, kulturne i znanstvene godišnje nagrade i priznanja.

Malu plastiku u pravilu čine: gema, taktila, stajačica i multipla.

PREDMET: **MEDALJERSTVO**
NASTAVNIK: izv. prof. Damir Mataušić

SADRŽAJ KOLEGIJA:

Kovana medalja slobodnog oblika, odnosno zlatna medalja standardnih veličina i težina (europski i američki standard). Srebrna medalja standardnih veličina i težina (europski i američki standard). Kovani novac standardni, kovani novac bimetal. Lijevana medalja, jetkana medalja, galvanoplastička medalja.

Medalju u pravilu čine: unikatna medalja, klasična lijevana medalja, kovana medalja, plaketa.

LITERATURA:

- *The Medal*, komplet časopisa
- *FIDEM (Federation Internationale de la Medaille)*, komplet kataloga I-XXIX
- *Memorijal I. Kerdića I-VIII*, katalogi
- Vinko Zlamalik, *Memorijal Ive Kerdića*, Osijek – Zagreb, 1980.
- Vinko Zlamalik, *Kroatische Medaillen und Kleinplastik 1906.-1979.*, Berlin, 1981.
- Lidija Roe Depolo, Vesna Mažuran Subotić, *Ivo Kerdić*, Zagreb, 1993.
- Josip Bratulić, *Želimir Janeš*, Zagreb, 1992.
- Irislav Dolenc, *Hrvatska numizmatika*, Zagreb, 1993.
- Hermina Göricke Lukić, *Medalje i plakete iz zbirke Muzeja Slavonije Osijek 15. - 20. st.*
- **Autor? Kosta Angeli Radovani**
- Walter Torbrugge, *Pradavna Europa*, Otokar Keršovani, Rijeka, 1969.
- Ivo Petricioli, *1000 god. umjetnosti u Zadru*, Zadar, 1988.
- *Traci*, katalog izložbe, Venecija, Palazzo Ducale, 1989.
- Gian Alberto Dell'Acqua, Renzo Chiarelli, *Pisanello*, Milano, 1972.
- Likovne monografije (izbor prema potrebama nastave): Cellini, Lucca della Robbia, Manzù, Dešković, Meštrović...

ŽIVOTOPIS

Izv. prof. DAMIR MATAUŠIĆ

Rođen je u Zagrebu 15. lipnja 1954.godine. 1974. Završio je Školu primijenjene umjetnosti, te upisuje studij kiparstva na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu. Diplomirao je 1979. godine.

Od 1986. do 1996. g. predaje na Školi za primijenjenu umjetnost i dizajn u Zagrebu, a od 1996. na Akademiji likovnih umjetnosti, na usmjerenju *Mala plastika i medaljerstvo*. Od 2003. je na funkciji prodekana za upravu.

Od 1974. priredio je 16 samostalnih izložbi (od kojih je najznačajnija monografska izložba u Galeriji Klovićevi dvori 1999.-2000.), te sudjelovao na 55 skupnih izložbi (uključujući izložbe FIDEM-a).

Autor je 13 jubilarnih apoena Republike Hrvatske, optičajnog apoena od 5 kuna i osam različitih apoena od 25 kuna - prvog dvnaesterokutnog bimetalnog novca kovanog u svijetu s prigodnim motivima.

Specijalizirao se u Kraljevskoj kovnici u Cardiffu, te državnim kovnicama u Beču i Budimpešti.

Oblikovao je više nagrada u području javnog kulturnog života (godišnje se dodjeljuje njih 16), stotinjak medalja kovanih u zlatu (s 40 javnih promocija), ukupno preko 450 medalja i stajačica.

Autor je dekanskog lanca Akademije likovnih umjetnosti i Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, te gradonačelničkog lanca Grada Kostajnice .

Dobitnik je više izvedbenih nagrada na polju numizmatike i na međunarodnim natjecanjima (Austrija, Japan).

1996. godine odlikovan je Spomenicom domovinskog rata i Danicom s likom Marka Marulića.

O Mataušiću je napisan veći broj kritičkih osvrtu u javnim glasilima, te specijaliziranim časopisima "Numizmatičke vijesti", "The medal", "Money trend".

1993. izdana je monografija *Damir Mataušić*, autora Feđe Vukića, a 1999. povodom monografske izložbe prigodna monografija autora Bogdana Mesingera

1999. Eduard Galić snimio je film o njegovim radovima.

Živi u Zagrebu, Stanka Andrijevića 30, mobitel : 098 708 238, www.matausic.net, e-mail: damir.matausic@zg.htnet.hr .

Organizirana predmetna nastava

PREDMET

Status predmeta:

TEHNOLOGIJA

obvezni

NASTAVNIK

dr. sc. Šefka Horvat-Kurbegović, izv. prof.

SADRŽAJ KOLEGIJA:

Kolegij se bavi izabranim poglavljima tehnologije medaljerstva i male plastike.

Obrađuju se tradicionalni materijali i tehnološki postupci u skladu sa suvremenom znanstveno-stručnom interpretacijom dostignuća kroz povijest, kao i novim spoznajama koje se implementiraju u tom području.

Implementacija novih dostignuća kao tvarnog entiteta medalje i male plastike, po kriteriju kvalitete materijala i tehnoloških postupaka u procesu u kojem se dodaju vrijednosti, potiče sklad umjetnosti i znanosti kao kreativnog čina.

Poznavanje materijala i procesa obrađuje se obzirom na sastav, kao što su kovine, slitine i dr. (npr. čelici, plemeniti metali, bronce, tombak, bimetal, aluminij, te nemetali: terakota, staklo, porculan, voskovi), te s obzirom na preradu i obradu, kao razne vrste lijevanja, kovanja, dubliranja, galvanotehnika, patiniranje površine, emajliranje, laser, hologrami.

Multidisciplinarni i multikulturološki pristup tehnologiji medalje i sitnoj plastici postiže se kroz harmonizaciju programa s drugim kolegijima.

Tematske cjeline obuhvaćaju prevenciju i zaštitu artefakata, konzerviranje-restauriranje i očuvanje epiderme, plemenite i neplemenite patine, ekologiju/mikroklimu kulturnog dobra, oplemenjivanje površine artefakta i dr.

Izučavaju se norme i konvencije, znanstvena dijagnostika i dokumentacija, pretraživanje i obrada literaturnih podataka, pisanje znanstvenih i stručnih radova.

PREDMET: TEHNOLOGIJA POMOĆNIH MATERIJALA

Status predmeta: obvezni

NASTAVNIK: dr. sc. Šefka Horvat Kurbegović, izv. prof.

SADRŽAJ KOLEGIJA:

Cilj kolegija je upoznavanje pomoćnih materijala i njihove tehnologije kao dijela sustava koji osigurava kvalitetu u procesu nastajanja medalje i male plastike. Pojedine tematske cjeline odnose se na izradu prototipa, obzirom na različitost konačnih materijala i postupaka.

Anorganski pomoćni materijali kao što su visokovrijedne vrste gipsa, zatim organski pomoćni materijali, prirodni i sintetski polimeri poput voskova, poliestera, epoksida, silikona, poliuretana.

Pomoćna sredstva kao što su odjeljivači, staklena vuna, tkanina, sredstva za konzerviranje odljeva, gumeni otisci.

LITERATURA:

- *Metallanalytischen Untersuchungen an Munzen der Romische Republik*, Berl. Numiz. Forsch, Band 6, Berlin, 1999.
- *Dvjetisućepetsto godina kulture štednje i novčarstva na povijesnom hrvatskom tlu*, PBZ i MGZ Mimara, Zagreb, 1998.
- Breitling, G., *Das Buch von Geld*, C.I. Buchner, Frankfurt, 1975.
- Kroha T. & Bierman, *Munzen Sammeln*, Klinghart, Braunschweig, 1967.
- *Skup normi ISO, EN, HRN*

ŽIVOTOPIS

Izv. prof. dr. sc. ŠEFKA HORVAT-KURBEGOVIĆ rođena u Sisku, gdje pohađa gimnaziju i muzičku školu. Diplomirala je na Tehnološkom fakultetu, KTO, Sveučilišta u Zagrebu.

Magistrirala je na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu 1977. za koji dobiva priznanje i nagradu putem javnog natječaja.

Doktorsku disertaciju *Primjena i ocjena stabilnosti novih polimernih materijala u slikarskoj i kiparskoj tehnologiji* obranila je na Fakultetu kemijskog inženjerstva i tehnologije, Zagreb 1994.

U Istituto per l'Arte e il Restauro, Firenca, Italija, završava znanstveni program restauratorske dijagnostike. Završava trogodišnji program slikanja. Stručno se usavršava u Njemačkoj: BASF-Ludwigshafen i Siegle-Stuttgart. Govori njemački i engleski.

Radi u Istraživačkom institutu kem. ind. Radonja, potom u razvoju i istraživanju kem. ind. Karbon, kao istraživač i voditelj grupacije uredskoj-školskih proizvoda. Autor je originalnih tehnoloških receptura i postupaka (15) za proizvodnju uljanih boja, tempera, karboplasta-umjetničkog plastelina, glinamola, slikarske osnove Art-akrilik, kazeinske tempere, eko boja i kopirnih papira, grafičkih boja, boja za staklo, pigmentna preparacija i drugo.

Od 1979. predaje honorarno, a od 1984. radi na Akademiji likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu (ALU), gdje uvodi predmete *Kiparska tehnologija I, II, i III i Tehnologija kiparskog postupka*, te predmet iz konzervacijskih znanosti *Poznavanje materijala i procesa* (1997).

Osniva i vodi laboratorij na ALU za Kiparsku tehnologiju 1984. godine, koji 1997. godine proširuje za potrebe konzervacijskih znanosti. Predlaže/elaborira program rada za osnivanje centra/instituta za znanstveno-umjetnička istraživanja, razvoj i kakvoću likovnog materijala i sl. Predlaže 1990. izradu normi za likovne materijale, a 2004. osniva prvi Tehnički odbor u RH za izradu normi za zaštitu kulturnih dobara. Član je ekspertnog tima CEN/TC /Bruxelles *Conservation of Cultural Property*.

Voditelj je hrvatsko-britanskog projekta *Istraživački program za uspostavljanje koherentne konzervatorske teorije za pokretnu i nepokretnu baštinu sa okosnicom na obrazovanje dodiplomskog i postdiplomskog magistarskog i doktorskog studija* (Zagreb – York, 1998.).

Kovoditelj je francusko-hrvatsko-rumunjskog projekta *Etude inhibiteurs non-nocifs a la protection de la patine de bronzes archeologies 2005.*, voditelj pilot-projekta Legrad, suradnik na projektu eko-boje i dr.

Voditelj je projekta za osnivanje studija za restauriranje umjetnina na ALU, za kojeg izrađuje temeljne postavke, autor je plana i programa istoga studija (Horvat-Kurbegović, Gračan, Babić). Autor je plana i programa studija za doškovanje i postdiplomske specijalizacije mlađih asistenata restauriranja na ALU (drvo, polikromija, zidno i štafelajno slikarstvo), koji se izvodio na Sveučilištu u Budimpešti i na Sveučilištu u Krakovu. (1997. do 2000.).

Uvodi i operacionalizira rad na restauriranju-konzerviranju umjetnina, uvodi znanstveni pristup diplomskim radovima, mentor je 18 diplomskih radova, uvodi originalne kiparske restauratorske vježbe, slijepe probe i dr. Autor je 150 objavljenih radova, 70-tak elaborata i ekspertiza, sudjeluje na 13 izložbi i 30-tak međunarodnih simpozija. Prvi je pročelnik novoosnovanoga studija za restauriranje i konzerviranje umjetnina (1997.-2001.). Voditelje je laboratorija za kiparsku tehnologiju i umjetničke materijale. Gost profesor u visokoškolskim ustanovama za obrazovanje restauratora i konzervatora: Cambridger, Beč, Budimpešta, Krakov, Glasgow, Prag, Bratislava, Torun, Dresden, Paris, York, Ljubljana, Firenca, Kopenhagen, Cluj-Napoca, Poznan, Berlin, Atena itd.

Sudjeluje u osnivanju ENCoRE-a (European Network for Conservation-Restoration Education) 1997., Dresden, u kojem je predstavnik RH. Član je strukovnih udruga HDKI, AMACIS. Predsjednik je TO / Konzerviranje kulturnih dobara i član TO/Boje i lakovi u DZNM RH. Svojom aktivnošću uspješno je povezala znanstveno i umjetničko područje.

Za osnivanje studija za restauriranje umjetnina predložena je za odlikovanje i priznanje RH. Red hrvatskog pletera za osobiti doprinos razvitku i ugledu RH i dobrobit njezinih građana (1999.).

REFERENTNI RADOVI:

- *Oplemenjivanje površine patinama*, Numizmatičke vijesti 1(47), HND, Zagreb, 1994.,
- *Kvaliteta materijala i procesa u funkciji umjetničkog stvaralaštva i kulturne baštine*, Zbornik radova, 1. međunarodni numizmatički kongres u Hrvatskoj, Opatija, 1996.
- *Metode za razumijevanje baštine*, 10. Ružičkine dani, HDKIT i HKT, Vukovar, 2000.
- *Preventivna zaštita kulturne baštine*, 1. hrvatska konferencija, EKOI 2002, HDKIT, HIS, Zbornik radova, Zagreb, 2002.
- *Environmental Management in Accordance with Cultural Heritage*, International SEM, Proceeding/Book of Abstracts, FKT, Zagreb, 2003.
- *Research in Environmental Parameters and the Stability Evaluation of Materials Used in Conservation of Works of Art*, *ibid.*
- *U susret novim normama za konzervaciju/restauraciju kulturnog dobra*, Savjetovanje Hrvatska normizacija i srodne djelatnosti-tehničko usklađivanje na putu prema Europskoj uniji, HIS, Knjiga radova, Dubrovnik - Cavtat, 2003.
- *Trajnost materijala: od prevencije do konzervacije*, Simpozij *Skulptura u prostoru*, Zbornik radova, Klanjec, 2003.
- *Normizacija u likovnom području*, Savjetovanje Hrvatska normizacija i srodne djelatnosti-tehničko usklađivanje na putu prema Europskoj uniji II, 2004., HIS, Knjiga sažetaka
- *Chemistry and Contemporary Education in Cultural Heritage*, 18th International Conference/IUPAC, Istanbul, 2004.
- Horvat-Kurbegović Š., Defterdarović N., *Izloženost štetnosti materijala u likovnom stvaralaštvu, restauraciji i konzervaciji*, Hrvatski liječnički zbor, Hrvatsko društvo za zdravstvenu ekologiju, Zbornik radova, Zagreb, 2004.
- *TL- Chromatography of Work of Art. Research and Practice-Characterisation of Binding Media*, Zbornik radova, Opatija, 2004.
- *Konzerviranje i konzervatorska znanost*, XIX Skup kemičara i kemijskih inženjera, predavanje, Opatija 2005.
- *Industrijska i tehnička baština: od edukacije do znanstveno-tehnološkog istraživanja i konzerviranja*, II. međunarodna konferencija o industrijskoj baštini, Rijeka, 2005.

PREDMET **MALA PLASTIKA - povijest**
Status predmeta: izborni

NASTAVNIK dr. sc. Ive Šimat Banov, izv. prof

SADRŽAJ KOLEGIJA:

Biti veliki u malom! – riječi kojima je veliki renesansni genij počastio drugoga (J. Klović), moraju biti ne manje ambicioznim ciljem ovoga studija. Smanjenje formata, dimenzija i sl. ne znači limitiranje kreativnih potencijala i najviših vrijednosnih zahtjeva oblikovanja i rješenja. Da pitanje monumentalizma nije puko fizičko pitanje te da ono ne zavisi o izvanjskoj nego o unutrašnjoj metrici, zna se od najranijeg vremena ljudske povijesti. Dokaza je tome mnogo. Magijski ili religiozni predmeti, prehistorijske, egipatske ili kikaladske figure i idoli, antička minijatura božanstva, preko srednjovjekovlja i novojekovlja - puno je dokaza umijeća u malim dimenzijama. Jednako treba reći da su mnogi moderni i suvremeni kipari ostali slabo vidljivi sa svojim tišim, komornijim rješenjima, a znani tek po velikim dimenzijama spomeničkih i javnih rješenja. Tako su «intimni» dijelovi opusa ostali u sjeni monumentalnih dijelova opusa jednog te istoga autora (Meštrović, Augustinčić, Frangeš itd.), dok su neki u cjelini svojega opusa zadržali i njegovali malu formu (Karlavaris, Janeš, a u dobrom dijelu svoga opusa i Frangeš - Mihanović i brojni drugi).

Povijest minijature plastike seže u najranije početke ljudske kulturne povijesti. U predavanjima uz narav i određenje male plastike naglasiti i povijest kiparstva malih dimenzija, od prehistorije do danas, kao i njegovu funkciju (magijska, votivna, estetska, folklorna, uporabna i sl.). Posebice treba naglasiti odnos prema primijenjenoj umjetnosti i umjetničkom obrtu (primjerice starohrvatski ili skitski nalazi, secesija i sl.).

Prehistorija: ženske figurice, animalistika

Egipat: ušebti, amuleti, uporabni predmeti kao životinjski i ljudski likovi, kulturne statuete bogova itd.

Mezopotamija: pečati

Grčka: kikaladski idoli, tanagre

Srednji vijek: dekorativna plastika vezana uz arhitekturu i uporabne predmete, slonovača, ukrasni zlatarski radovi

Renesansa i manirizam: mala brončana plastika, Pisanello, Cellini, terakota – Lucca della Robbia...

Barok: figurice i ukrasni predmeti, porculan

Umijeće i skulptura nomadskih naroda (Skiti, Sarmati...): metal, uporabni predmeti

Kina: sitna plastika svake vrste i namjene, žad

Eskimi: predmeti od kosti i kože

Mala plastika pionira moderne umjetnosti: Degas, Daumier, Barlach, Arp, Picasso, Giacometti, B. Hepworth, Marini, D. Smith, Beuys...

Mala plastika modernih i suvremenih hrvatskih kipara: Janeš, Frangeš-Mihanović, Augustinčić, Kerdić, Karlavaris...

Kipari – slikari: Kopač, Ivančić, Motika, Goldoni, Keser...

LITERATURA:

- V. Maleković, *Želimir Janeš*, Zaprešić 1986.

- I. Maroević, *Kipar Želimir Janeš – pjesnik malih formi*, Kaj, br. 11, 1979.

- J. Bratulić, *Želimir Janeš*, Zagreb, Grafički zavod Hrvatske i NSB, 1993.

ŽIVOTOPIS

izv. prof. IVE ŠIMAT BANOV rođen je 12. 11. 1951. godine u Murteru na istoimenom otoku. Osnovnu školu pohađao je u rodnom mjestu, a gimnaziju (1965.-1969.) i studij povijesti umjetnosti i arheologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu (završio 1978.). U međuvremenu je od jeseni 1971. do ljeta 1972. godine boravio u Njemačkoj (München) radeći u «Abend Zeitung» kako bi priskrbio sredstva za studij. Studirao i studije laičke teologije – dva semestra (1970.-1971.), te kasnije upisao i jednopredmetni studij filozofije (1981., nije završio). Studijski boravio u Italiji (Venecija, Rim, Sicilija), te Češkoj i Mađarskoj.

Još za vrijeme studija sudjeluje u brojnim arheološkim istraživanjima (Solin, Bribir, Collentum i dr. – s prof. D. Rendić-Milošević), te objavljuje likovne osvрте i studije u brojnim časopisima i dnevnom i tjednom tisku.

Autor je 20-tak monografija o suvremenim hrvatskim slikarima i kiparima (V. Lipovac, Z. Prica, S. Vuličević, S. Jančić, D. Parać, J. Ambroz Testen i dr.). Objavio je i zbirku eseja i ogleda *Glas za nesigurne* (1999.).

Objavljuje poetske i prozne tekstove. Pripremio je na desetke tematskih izložbi koje problematiziraju odnos umjetnosti i života, umjetničkog djela i okoliša itd. Autor je brojnih priloga i stručnih radova iz problematike modernoga hrvatskoga kiparstva, kao i brojnih scenarija i tekstova za filmove o našim umjetnicima.

Selektor je hrvatske selekcije na XXIV. međunarodnom bijenalu u Sao Baolu (Brazil) 1998. godine, te hrvatski izbornik na Grafičkom bijenalu u Ljubljani 1999. godine.

Radio je u Zavodu za zaštitu spomenika kulture (1978-1980.), Leksikografskom zavodu «Miroslav Krleža» (1980.-1982.), te od 1983. godine na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu, danas kao izvanredni profesor.

Magistrirao je 1990. godine s temom *Antun Augustinčić – studije* (ekvivalent), a doktorirao je s temom *Robert Frangeš – Mihanović (1872-1940)* na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Mentor je jednog doktorskog i nekoliko magistarskih radova.

Član je strukovnih organizacija (Društvo povjesničara umjetnosti, ULUPUH – Studijska sekcija).

PREDMET: **POVIJEST MEDALJERSTVA**
Status predmeta: izborni

NASTAVNIK: dr. sc. Ivan Mirnik

SADRŽAJ KOLEGIJA:

Stručna terminologija. Grčki i rimski medaljoni. Počeci medaljerstva. talijanska renesansna medalja 15. stoljeća. Talijanska medalja 16. i 17. stoljeća (lijevana i kovana medalja). Umjetnost renesansne medalje sa sjeverne strane Alpa: Francuska, Austrija, Sveto Rimsko Carstvo, Engleska. Talijanska medalja 18. i 19. stoljeća. Europsko medaljerstvo 18. i 19. stoljeća. Empire - Napoleonova kovana propaganda. Art Nouveau – Jugendstil - Sezession u medaljerstvu. Medaljerstvo stila Art Deco do danas. Hrvatski majstori medalje 15. stoljeća: Franjo Vranjanin, Pavao Dubrovčanin. Hrvati na medaljama 16. -19. stoljeća. Zagrebački rezbari 19. stoljeća: Franjo Kares, Josip Radković. Početak razvitka medalje u Hrvatskoj: Rudolf Valdec, Robert Frangeš - Mihanović, Ivo Kerdić, Vatroslav Drenski, Mila Wood. Kipari kao medaljeri - majstori ograničenog opusa između dva svjetska rata i poslije II. svjetskog rata: Grga Antunac, Antun Augustinčić, Viktor Bernfest, Vojtjeh Braniš, Frano Cota, Radivoj Hudoklin, Ivan Jeger, Hinko Juhn, Teodor Krivak, Frano Kršinić, Ivan Meštrović, Iva Simonović - Despić, Rudolf Spiegler, itd. Graverske tvrtke u Hrvatskoj: Josip Engelsrath, Sorlini, Griesbach i Knaus, Svečenski i Levinger, itd. Novije hrvatsko medaljerstvo: Kosta Angeli Radovani, Želimir Janeš, Vanja Radauš. Hrvatska medalja u posljednjih dvadesetak godina. Slovenska medalja: Franc Schega, Lojze Dolinar, Vladimir Štoviček, Stane Dremelj.

LITERATURA

- J. Bratulić: *Želimir Janeš*, Zagreb, 1992.
- I. Dolenc: *Hrvatska numizmatika od početaka do danas*, Zagreb: Prvi hrvatski bankovni muzej Privredne banke Zagreb, 1993.
- Cornelius von Fabriczy, *Medaillen der italienischen*, Fabriczy, 1903.
- *Renaissance, Monographien des Kunstgewerbes*, IX. Leipzig: Hemann Seeman Nachfolger, 1903.
- G. Krasnov, V. Mažuran-Subotić: *Dvanaest hrvatskih medaljera*, Zagreb, 1999.
- Muzejsko-galerijski centar Zagreb, 1988.
- V. Mažuran-Subotić: *Medaljerski opusi Roberta Frangeša-Mihanovića i Rudolfa Valdeca*. Treći memorijal Ive Kerdića. Galerija likovnih umjetnosti, Osijek, 1987.
- B. Mesinger: *Traktat o medalji*. Treći memorijal Ive Kerdića, Osijek: Galerija likovnih umjetnosti, Osijek, 1987.
- B. Mesinger: *Medaljer Vanja Radauš*. Peti memorijal Ive Kerdića. Trijenale hrvatskoga medaljerstva i male plastike, Osijek, 1993.
- 3-28.: Galerija likovnih umjetnosti, Osijek.
- B. Mesinger: *Medaljer Damir Mataušić*. Varaždin – Zagreb: Galerija Garestin, Varaždin – Muzejsko-galerijski centar Klovićevi dvori, Zagreb, 1998.
- V. Zlamalik: *Medalja u Hrvatskoj*. Muzej za umjetnosti i obrt. Zagreb, 1964.
- V. Zlamalik: *Memorijal Ive Kerdića*. Osijek – Zagreb, 1980.
- Galerija likovnih umjetnosti, Osijek. 1980.

ŽIVOTOPIS

Dr. sc. IVAN MIRNIK rođen je u Zagrebu 20. XI. 1942.

Diplomirao je jednopredmetnu arheologiju (grupa VI) na Filozofskom fakultetu u Zagrebu 2. srpnja 1969. U razdoblju od 1970. do 1973. radi kao arheolog-konzervator Republičkog zavoda za zaštitu spomenika kulture u Zagrebu. Od 1973. djeluje na Odjelu za numizmatiku Arheološkog muzeja u Zagrebu.

Magistrirao je na postdiplomskom studiju bibliotekarstva, dokumentacije, informacijskih znanosti i muzeologije, 14. srpnja 1974., s temom *Tradicija numizmatičkog istraživanja u Hrvatskoj*. Stupanj doktora filozofije (povijesnih znanosti) stekao je na Arheološkom institutu Sveučilišta u Londonu 1978., s doktorskom disertacijom *Coin Hoards in Yugoslavia*,

Rješenjem Filozofskog fakulteta u Zagrebu izabran je u 1984. u zvanje znanstvenog savjetnika, a muzejskim savjetnikom imenovan je 1985. Upisan je u registar znanstvenih istraživača rješenjem Republičkog komiteta za znanost, tehnologiju i informatiku od 16. srpnja 1984.

Na Sveučilištu Saarlanda u Saarbrückenu u ljetnom semestru 1983. držao je kolegij iz barbarsko-keltske numizmatike, te u okviru poslijediplomskog studija povijesti kolegij iz pomoćnih povijesnih znanosti (numizmatika) na Filozofskom fakultetu u Zagrebu 2002. godine.

Autor je 307 znanstvenih i stručnih radova s različitom tematikom (arheologija, numizmatika, povijest, spomenička zaštita i sl.). Od toga su dvije knjige objelodanjene u inozemstvu, a jedna u Hrvatskoj. Objavio je 56 novinskih članaka.

Odabrana bibliografija:

- *Johann Franz Neidinger and the Barbarigo Medals*, *The Medal* (London) 28, 1996., 71-83.
- *Umjetnost medalje u priobalnoj Hrvatskoj od 15. stoljeća do 1818.*, Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji, 36/1995., Split, 1996., 361-381.
- *Franjo M. Kares, prvi zagrebački medaljer*, Tkalčić (Zagreb), 2/1998., 235-254.
- *Napoleonic medals in the Zagreb Archaeological Museum*, u: *La tradizione classica nella medaglia d'arte dal Rinascimento al Neoclassico*, Atti del convegno internazionale, Castello di Udine, 23.-24. ottobre 1997., Civici Musei e Gallerie di Storia e Arte, Udine, Trieste, 1999., 151-161.
- *Insignije Sveučilišta u Zagrebu*, Sveučilišni vjesnik, Universitatis zagrabiensis informationes (Zagreb), 45/1999., 3-4., 97-134.
- *Historicistička medalja u Hrvatskoj*, u: *Historicizam u Hrvatskoj* I, Zagreb, 2000., 290-297.; II: 602-609., 382-609.
- *The medals of the Frangipane*, *The Medal* (London), 38, 2001., 23-24.
- *Frankapanske medalje. (Summary:) The medals of the Frangipane*, *Peristil* (Zagreb), 44/2001., 17-32.
- *Masonic medals of Croatia*, *The Medal* (London), 40, 2002., 43-53.
- *Croatie*, *Fidem* 2002., Paris, 2002, 40-41.; 183.
- *Američke medalje Ivana Meštrovića. Ivan Meštrović's American Medals*, Zagreb, 2003.
- *Želimir Janeš on medals*, *The Medal*, 43, 2003., 48-58.
- *Ivo Kerdić (1881-1952). Medalje i plakete iz fundusa Arheološkog muzeja u Zagrebu*, Zagreb, 2004.
- *Stanje proučavanja umjetnosti medalje u Hrvatskoj*, Zbornik I. kongresa hrvatskih povjesničara umjetnosti (Zagreb, 15.-17. XI. 2001.), Zagreb, 2004., 211-219.
- *Croácia. Croatia*, *FIDEM XXIX*, Art Medal World Congress, Congresso mundial de la medalhística, Seixal, Portugal, 2004., 125-137.

PREDMET: **ESTETIKA**
Status predmeta: izborni

NASTAVNIK: dr. sc. VERA TURKOVIĆ, izv. prof.

SADRŽAJ KOLEGIJA:

Teme i obvezna literatura zasnivaju se na problemima refleksije o umjetnosti 20. stoljeća i na uspostavljanju dijaloga s teorijom likovnih umjetnosti, odnosno medija u kojem se postdiplomant izražava. Sadržaj kolegija ne sastoji se samo u pružanju određene količine činjenica i znanja, nego podržava razvoj vlastitog mišljenja polaznika studija (vrijednosnih stavova).

LITERATURA:

Obvezna literatura:

- Hegel, G.W.F., *Estetika I*, Kultura Beograd, 1972.
- Croce, B., *Brevijar estetike*, Naklada Ljevak, Zagreb, 2003.
- Eco, U., *Povijest ljepote*, Hena com, Zagreb, 2004.
- Veltrusky, J., *Semiotics of Art*, MIT Press, USA, 1997.
- Barbarić, D., *Estetsko iskustvo*, MH, Zagreb, 1989.
- Barthes, R., *Carstvo znakova*, August Cesarec, Zagreb, 1989.

Preporuča se:

- Grassi, E., *Moć mašte*, ŠK, Zagreb, 1981.
- Danto, A., *Preobražaj svakidašnjeg (filozofija umjetnosti)*, KruZak, Zagreb, 1997.
- Pejović, D. (ur.), *Nova filozofija umjetnosti*, Naprijed, Zagreb, 1974.
- Grlić, D., *Za umjetnost*, Školska knjiga, Zagreb, 1983.
- Michaud, Y., *Umjetnost u plinovitom stanju (esej o trijumfu estetike)*, Naklada Ljevak, Zagreb, 2004.

PREDMET: KULTURNA ANTROPOLOGIJA

Status predmeta: izborni

NASTAVNIK: dr. sc. VERA TURKOVIĆ, izv.prof

SADRŽAJ KOLEGIJA:

Predavanja su koncipirana kao sustavni i sveobuhvatni uvod u kulturnu antropologiju, u njezine spoznaje, a kroz njih i u temeljne teorijske pristupe u povijesti struke (evolucionizam, difuzionizam, funkcionalizam, strukturalizam, simbolička antropologija, postmoderna antropologija). Uvodni su sati posvećeni definiranju kulturne antropologije i njezina predmeta i razmatranju njezina odnosa s etnologijom - kulturnom antropologijom u Hrvatskoj. Predavanja su sistematizirana prema područjima ljudskoga djelovanja koja su po antropološkom shvaćanju, obuhvaćena pojmom kulture – ekonomija, društvo, politika, religija, umjetnost. Pritom su prikazana neka temeljna pitanja razmatrana u povijesti struke, primjerice odnos kulture i pojedinca, kultura i jezik, srodstvo, spol, oblici braka i obitelji, kulturna mijena i sl. Osobit je naglasak stavljen na holistički pristup proučavanju cjeline položaja čovjeka: prošlost, sadašnjost i budućnost, te na kulturne tradicije koje uključuju umjetnost, običaje i mijene mišljenja kroz generacije. Kulturne tradicije odgovaraju na pitanja kako oblikujemo stvari, kako interpretiramo svijet, kako razlikujemo lijepo od ružnoga, dobro od zla.

LITERATURA:

- C.P. Kottak, *Cultmalanthropology*, 1991.; (W. Haviland / A. Rosman i P. Rubel / C.P. Kottak / L.Mair), 1991.
- R. Benedict, *Obrasci kulture*, 1966.
- J. Clifford i G. E. Marcus, *Writing Culture: The Poetics and Politics of Ethnography*, 1986. Časopis «Dometi», br. 3/4, *Postmodernizam u antropologiji*, 1992.
- E. Durkheim, *Elementarne forme religijskog života*, 1912.
- J. Frazer, *Zlatna grana*, 1977.
- C. Geertz, *Interpretation of Cultures*, 1973.
- A. van Gennep, *Les rites de passage*, 1909. (engl. prijevod)
- J. Grbić, *Etnicitet i razvoj, Ogled o etničkome identitetu i društvenome razvoju*, Etnološka tribina 16, 1993.
- J. Jelić, *Jednodimenzionalna antropologija*, 1988.
- E. Leach, *Rethinking Anthropology*, 1961.
- C. Levi-Strauss, *Strukturalna antropologija I i II*, 1977. i 1988.
- B. Malinowski, *Argonauti zapadnog Pacifika*, 1922.
- B. Malinowski, *Magija, nauka, religija*, 1979.
- G. Marcus, D. Cushman, *Ethnographies as Texts*, Ann. Rew. Anthropol, 11, 1982.
- M. Mauss, *O daru, a posebno o obavezi uzvratanja poklona*, u: *Sociologija i antropologija II*, 1925.;
- G. E. Marcus i M. M. J. Fischer, *Anthropology as Cultural Critics*, 1986.
- M. Mead, *Spol i temperament u tri primitivna društva*, 1935.
- S. Ortne, *On Key Symbols*, American Anthropologist 75, 1973.
- A. Radić, *Naši narodni svatovi*, Sabrana djela XVI, Zagreb, 1938.
- A.R. Radcliffe-Brown, *Struktura i funkcija u primitivnom društvu*, 1982.

- Z. Rajković, *Obilježja etnografske građe i metode njezina terenskog istraživanja*, Etnološki pregled 12, 1974.
- D. Rihtman – Auguština, *Etnologija naše svakodnevice*, 1988.
- V. Turner, *Od rituala do teatra*, 1989.
- R. Wagner, *The Invention of Culture*, Chicago, 1981

ŽIVOTOPIS

Dr. sc. VERA TURKOVIĆ (1951., Trebinje), izvanredna je profesorica na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu, gdje predaje sociologiju kulture, sociologiju umjetnosti i estetiku. Trenutno obnaša funkciju prodekanice za nastavu na ALU, a na Sveučilištu u Zagrebu predsjednica je Povjerenstva za preustroj i razvoj sveučilišnih studija. Predsjednica je nevladine udruge Hrvatskog vijeća međunarodnog društva za obrazovanje putem umjetnosti InSEA (International Society for Education through Art) i članica ELIA (European League of Institutes of the Arts). Suradnica je na dva projekta: Tempus projekt JEP *Development of Quality Assurance System in Higher Education – QUASYS* i *Evaluacija nastavnih programa i razvoj modela curriculumuma za obavezno obrazovanje*, projekt pri Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa. Od 1997. bila je angažirana u radu ekspertnog tima na istraživanju prilika u likovnoj umjetnosti u Hrvatskoj.

Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu diplomirala je 1974. sociologiju i filozofiju (oba kao A predmet). Magistarski rad iz područja sociologije obranila je 1979. na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, a na istom je fakultetu 1992. godine doktorirala s temom *Socijalna uloga moderne umjetnosti u konfliktu prirode i društva (uloga Bauhausa)*.

Od 1974. do 1986 godine radi na Klasičnoj gimnaziji u Zagrebu. Od 1986. do danas radi kao nastavnik na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu.

Uže područje njenog interesa su sociologija umjetnosti, socijalna ekologija i sociologija obrazovanja, o čemu je objavila pedesetak radova i uredila knjigu *Vizualna kultura i likovno obrazovanje*.

Sudjelovala je u radu mnogih međunarodnih skupova u zemlji i svijetu, te održala predavanja u NewYorku, Stockholmu, Tallinu i Ljubljani. Drži predavanja na poslijediplomskim studijima Filozofskog fakulteta u Zagrebu i na Likovnoj Akademiji u Ljubljani.

POPIS OBJAVLJENIH RADOVA U ZADNJIH PET GODINA

Knjiga

Vera Turković, Radovan Ivančević (urednici i koautori), *Vizualna kultura i likovno obrazovanje*, 2001, Hrv. vijeće InSEA, Zagreb, 464 str.

Znanstveni radovi:

- *Destruktivnost u umjetnosti i ponašanju umjetnika 90-tih godina (20. st.)*, u zborniku radova *Znanost i društvene promjene*, 2000., str. 79-95.
- *Europski identitet i visoko obrazovanje*, Napredak 2/2002., str. 157-167.
- *Moć slike u obrazovanju*, u knjizi *Vizualna kultura i likovno obrazovanje*, 2001. str. 63-77.
- *Likovna umjetnost*, u *Hrvatska u 21. stoljeću – strategija kulturnog razvitka*, ur. Vjeran Katunarić, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, 2001., str. 70-72.
- *Processes of Integration and Disintegration in the European Arts*, časopis «Culturelink», Vol. 13, br.38, 2002., str. 133-140.
- *Dijalog prirode i kulture kroz likovnu umjetnost*, časopis »Socijalna ekologija«, Vol. 11, br.4, Zagreb, 2002., str.317-331.

- *Problemi nastave i nastavnika likovne kulture u hrvatskom obveznom obrazovanju*, u knjizi sažetaka *Nastava likovne kulture: recentni trenutak profesije*, INSEA 2002.

Stručni radovi:

- Turković, Čikeš, Vicković, *Međunarodna suradnja u visokom obrazovanju: Europski sistem prijenosa bodova (ECTS)*, Sveučilišni vjesnik / vol. XLVI, poseban broj, Zagreb, 2000., 81 str.
- *Obrazovanje putem umjetnosti*, Zrno 41-42, Zagreb, 2001., str.2-5.
- *Muzejsko galerijska pedagogija*, časopis «Kontura» br. 67/68, Zagreb, 2001., str. 121-122.
- *Umjetnost ne evoluirala*, Zarez 52/2001., Zagreb, str. 28.
- *Manipulacija tamnom stranom prirode. Umjetnost s kakvom se ne želimo poistovjetiti*, časopis «Kontura» br.70, Zagreb 2002., str. 82-85.
- *Za ravnopravnost likovnog odgoja*, časopis «Kontura» br.71, Zagreb 2002., str.7-8.
- *Dynamics of the Transformation Process in Croatian Higher Education System Considering the Socio/Cultural/Economic Situation*, Book of abstracts *Towards the European University Networks – trends and Challenges in Higher Education*, 2. Croatian-Austrian Science Days, Zagreb, 2002, str.35-36.
- *The Status of Educational Reform in Croatia*, Final Report of the Regional Seminar *Drafting New Curricula in South-East Europe*, Bohinj, 2002.
- *Challenges of the Bologna process in Europe: Croatian Perspective*, Books of Abstracts, Varazdin, 2003.
- *Dynamics of the Development of Quality Assurance System in Higher Education Considering the Socio-economic Situation in Croatia*, QUASYS workshop, Split, 2002., str 12-15.
- *Implementation Dynamics of the Bologna objectives at the University of Zagreb*, QUASYS workshop, Dubrovnik 2003. str. 126-128.
- Vera Turkovic (Member of Advisory Editorial), *University of Zagreb*, International Student Guide, Zagreb, 2003., str. 1-120.
- *Bologna Process at the University of Zagreb: New Study Scheme*, University Report for Institutional evaluation by the Salzburg seminar, Zagreb, 2004, str 24-26.

PREDMET: TEORIJA SUVREMENE LIKOVNE UMJETNOSTI
Status predmeta: izborni

NASTAVNIK: izv. prof. Marcel Bačić

SADRŽAJ KOLEGIJA:

Status teorije u odnosu na suvremenu umjetničku praksu;
Teorija umjetnosti i suvremeni filozofski modeli;
Modernizam i njegova revizija;
Kritika originalnosti;
Historija, historicizam, eklektizam;
Ikonologija i semiologija;
Likovni jezik i suvremena lingvistika;
Znanost i pseudoznanost;
Modeli interpretacije;

LITERATURA:

- *Art and Theory 1900 – 1990: An Anthology of Changing Ideas*; ed: Charles Harrison i Paul Wood, Malden, Blackwell Publishers, 2002.
- Benjamin, Walter: *Umjetničko djelo u doba svoje tehničke reproduktivnosti*, Život umjetnosti 6, Zagreb, 1968.
- Sedlmayr, Hans: *Gubljenje središta: likovne umjetnosti 19. i 20. stoljeća kao simptom i simbol vremena*. prijevod Vlado Vladić, Split, Verbum, 2001.
- Eco, Umberto: *Otvoreno djelo*, Sarajevo Veselin Masleša, 1965.
- Clair, Jean: *Odgovornost umjetnika: avangarde između nasilja i razuma*, Europski glasnik 4, Hrvatsko društvo, Zagreb, 1999.

ŽIVOTOPIS

Izv. prof. MARCEL BAČIĆ, rođen 1948. u Zagrebu, slikar je, dizajner i teoretičar te izvanredni profesor Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu.

Završio je gimnaziju i srednju muzičku školu (1967.), a potom diplomirao na Grafičkom odsjeku ALU u klasi prof. Marijana Detonija (1971.).

Bio je slobodni umjetnik i publicist, predavač na Filozofskom i Arhitektonskom fakultetu te na Muzičkoj i Dramskoj akademiji, a od 1999. docent je na ALU. Od 1999. do 2003. na dužnosti je prodekana za nastavu, od 2003. šef je Katedre za teorijske predmete.

Priredio je pet samostalnih izložbi, sudjelovao na šezdesetak kolektivnih i revijalnih izložaba u zemlji i inozemstvu, te oblikovao brojne plakate, knjige i časopise.

Bavi se temeljnim pitanjima likovnih umjetnosti; metodskim, historijskim i estetskim problemima, te posebno odnosom likovnih umjetnosti s muzikom, književnošću, filozofijom i znanostima.

Vanjski je suradnik Instituta za povijest umjetnosti i predsjednik Hrvatskog glazbenog zavoda.

REFERENTNI RADOVI

Knjige:

Likovna umetnost (s Jadrankom Damjanov i Dubravkom Jandom), Novi Sad, 1975. Više izdanja na srpskom, mađarskom, slovačkom i rusinskom jeziku.

Uvod u likovno mišljenje (s Jasenkom Mirenić-Bačić), Zagreb 1994., drugo izdanje 1996., treće prerađeno i prošireno izdanje pod naslovom

Likovno mišljenje, Zagreb, 2004.

Svjetlorezi Milice Borojević (sa Zvonimirom Mrkonjićem i Jasenkom Mirenić-Bačić), Zagreb, 1994.

Carmina figurata. Likovno čitanje muzike, Zagreb, 2004.

Priredio i popratne studije napisao za zbirke:

Duh apstrakcije (Worringer i Kandinski; studija pod naslovom *Etimologija apstrakcije*, str. 241-265.), Zagreb, 1999.

Katedrala. Mjera i svjetlost (Ackermann, Sedlmayr, von Simson, Panofsky; studija *Coincidentia oppositorum*, str. 337-372.), Zagreb, 2003.

Važniji eseji, studije i znanstveni radovi:

Klangraum-Raumklang, International Review of the Aesthetics and Sociology of Music 11/2, 1980.

Nacrt analogije auditivnog i vizualnog, Pitanja 1/2, 1980.

Visual Language and Education, Kultúra és kösöség 80/6, Budimpešta 1980. (s J. Damjanov i D. Jandom)

Original, Život umjetosti 33/34, 1983.

Barok iz hrvatskog ugla, Unescov glasnik, rujan 1987.

Die Zauberflöte, Der kroatische Essay der achtziger Jahre, 1991.

The Birth of Perspective from the Spirit of Music, u zborniku (radova sa znanstvenog simpozija *Perspective*), Budimpešta, 2000. (str. 251-260.)

Ime: Realizam, Radovi Instituta za povijest umjetnosti (?)

Više od 300 višesatnih radio-emisija na temu odnosa muzike i likovnih umjetnosti, književnosti, filozofije, znanosti.

Sudjelovanja na znanstvenim simpozijima.

Javna predavanja.

PREDMET : MENADŽMENT U KULTURI

Status predmeta: izborni

NASTAVNIK : doc. Andrea Pavetić

SADRŽAJ KOLEGIJA:

Upoznavanje studenata s temeljnim znanjima iz područja menadžmenta u kulturi. Usvajanje načela tržišnog načina promišljanja i djelovanja, s ciljem lakše komunikacije s ekonomskim stručnjacima u području menadžmenta, te bolje osobne pripremljenosti za nastup na tržištu umjetničkih vrijednosti.

Razvijanje sposobnosti analize uvjeta na tržištu, s ciljem organiziranja poslovne aktivnosti.

Primjena menadžmenta na području upravljanja potražnjom krajnjih korisnika, kupaca.

Upravljanje odnosima na tržištu resursa (izvora financijskih i drugih materijalnih sredstava: dobavljači, sponzori, donatori, vlada i njezine institucije i sl.).

Sagledavanje likovnog stvaralaštva kroz mogući tržišni aspekt.

Autorsko pravo kao skup moralnih i imovinskih prava autora (Bernska konvencija i dr.). Nositelj autorskog prava: izvorni i izvedeni. Prijenos prava temeljem ugovora, odnosno Zakona o nasljeđivanju. Ostvarivanje autorskog prava.

U području kulture menadžmentu su komplementarni marketing i tržište umjetnina. Sukladno tome, student kao potencijalni sudionik na tržištu umjetnina mora upoznati i temelje znanstvenih stajališta o suvremenom pristupu tržišnoj problematici, kako bi bio sposoban za tržišni nastup, promociju i prodaju umjetničkog djela, bilo samostalno ili koristeći usluge profesionalnog promotora, galeriste ili menadžera.

Predloženi program kolegija izvodio bi se na principu interaktivne nastave, uz primjenu aktualne računalne tehnologije.

LITERATURA:

Obvezna literatura:

- Peter Ferdinand Drucker: *Najvažnije o menadžmentu*: izbor iz radova o menadžmentu Petera F. Druckera, Zagreb, 2005.
- Leksikon menadžmenta, urednici: Fikreta Bahtijarević-Šiber, Pere Sikavica, Zagreb, 2001.
- Josip Senečić: *Osnove marketinga*, Zagreb, 2002.
- Philip Kotler: *Marketinška znanja od A do Z: 80 pojmova koje treba znati svaki menadžer*, Zagreb, 2004.
- Giep Hagoort: *Art Management: Entrepreneurial Style*, Chicago, 2004.
- Milena Dragičević-Šestić, Sanjin Dragojević: *Arts Management in turbulent times*, Amsterdam, 2005.

Izborna:

- Poslovno odlučivanje, autori: Pere Sikavica Borna Bebek, Hrvoje Skoko, Darko Tipulić, redakcija: Pere Sikavica, Zagreb, 1999.
- Velimir Srića: Kako postati pun ideja: menadžeri i kreativnost, Zagreb, 2003.
- Velimir Srića: Inventivni menadžer u 100 lekcija: kako postati i ostati pobjednik, Zagreb, 2003.
- Marcel Meler: Neprofitni marketing, Osijek, 2003.
- Carroll Michels: How to Survive and Prosper as an Artist, 5th ed: Selling Yourself Without Selling Your Soul, New York, 2001.

ŽIVOTOPIS

Doc. ANDREA PAVETIĆ rođena je u Zagrebu 1966. godine. U Zagrebu završava osnovnu i srednju školu. Poslije mature u Matematičko informatičkom obrazovnom centru u Zagrebu upisuje se na Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. 1992. diplomirala je na Ekonomskom fakultetu, smjer razmjena i tržište.

1997. godine diplomirala je na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu, Nastavnički odsjek, u klasi prof. Mire Vuće.

Kontinuirano izlaže od 1992. i do sada je sudjelovala na pedesetak skupnih izložbi u zemlji i inozemstvu (trijenala kiparstva, crteža, akvarela; Zagrebački saloni, Saloni mladih...). Održala je devet samostalnih izložbi (KIC, Lotrščak, Nova, Galerija VN. CEKAO, SC, PM, Karas, Turnac).

Dobitnica je triju nagrada: Floraart, Rektorova nagrada, Nagrada Akademije likovnih umjetnosti.

Član je HDLU-a.

Od 1995. do 1998. godine radi kao vanjski suradnik na Tekstilno-tehnološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu u Zavodu za dizajn i projektiranje tekstila i odjeće (TTF).

1998. godine primljena je u stalni radni odnos na Tekstilno-tehnološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu u zvanju asistenta.

2002. godine izabrana je u zvanje višeg asistenta.

27. 12. 2004. godine započela je procedura izbora u zvanje docenta, koja je u tijeku.

PREDMET : OBLIKOVANJE RAČUNALOM

Status predmeta: izborni

NASTAVNIK : doc. Siniša Reberski

SADRŽAJ KOLEGIJA:

Cilj je studija formiranje osobnog stava i individualnog umjetničkog izraza kroz računalne medije. Nastava se posebice usmjerava na internet-art, interaktivne računalne medije, fenomenologiju virtualnosti i digitalne predstave prostornosti. Tijekom studija se u tu svrhu provode praktične vježbe usavršavanja specijalističkih znanja i vještina korištenja računala s grafičkim sučeljem na raznim poljima primjene: web dizajn, 3D modeliranje, 3D tracing i 3D scenografija, te obrada i integracija foto, video i računalno animiranog materijala.

Kroz vježbe se studente usmjerava prema izradi vlastitih kreativnih projekata kojima se istražuju mogućnosti računala, računalnih medija i perifernih uređaja u umjetničkom izražavanju. Poseban se akcent stavlja na istraživanje fenomena virtualnog prostora, njegovo propitivanje, istraživanje graničnih mogućnosti, utjecaja i posljedica na promišljanje i prostornu percepciju. Završni projektni zadaci su praktična realizacija cjelovitih samostalnih autorskih umjetničkih radova. Nastava se temelji na mentorskom radu, uz velik udio samostalnih istraživanja i kreativno oblikovnih eksperimenata, a provodi se u računalnim radionicama i atelijeru.

LITERATURA:

Obvezna literatura:

- Stephen Wilson, *Information Arts*, Leonardo books MIT Press, Cambridge, 2003.
- Christiane Paul, *Digital Art*, Thames and Hudson, London, 2003.
- Oliver Grau, *Virtual Art, From Illusion to Immersion*, Leonardo books, MIT Press, Cambridge 2004.
- Rachel Greene, *Internet Art*, Thames and Hudson, London, 2002.

Preporučena literatura:

- Noah Wardrip-Fruin, Nick Montfort, *New Media Reader*, MIT Press, 2003.
- Curran, Steve, *Motion graphics*, Gingko Press, Hamburg, 2000.
- Pring, Roger: *www.type*.

ŽIVOTOPIS

Doc. SINIŠA REBERSKI rođen 29. studenog 1962. u Zagrebu, gdje pohađa osnovnu i srednju školu. Po završetku srednje škole od 1980. do 1984. radi kao fizički radnik u Tvornici telekomunikacijskih uređaja "Nikola Tesla".

1983. godine upisuje Grafički odsjek Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu. Diplomirao je u 1987. u klasi prof. Ante Kuduza. 1987. upisuje Visoku školu za primijenjenu umjetnost u Beču, klasa za umjetničko pismo i oblikovanje knjiga. 1987. - 1990. studira kod prof. E. Goldschmid, T. Hansen i prof. W. Lürzer. Ističe se za vrijeme studija i biva pohvaljivan i nagrađivan.

1990. radi u reklamnoj tvrtki "Lowe" u Frankfurtu. Zbog početka ratnih događanja napušta Frankfurt, zamrzava studij u Beču i vraća se u Zagreb.

1991. se zapošljava u "Glasu koncila" kao grafički dizajner, a zatim kao grafički urednik dječjeg mjesečnika «Mak».

U jesen 1991. godine započinje na ALU honorarno voditi kolegije primijenjene grafike (segment tipografija) i pisma. 1995. izabran je na mjesto asistenta na Grafičkom odsjeku ALU. Uz rad na ALU od 1994. godine samostalno vodi kolegij *Pismo* na Studiju dizajna. 1993. započinje informatički tečaj za studente usmjerenja primijenjene grafike.